

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 589/2018-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. novembra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej, zo sudcu Miroslava Duriša a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou VASIL, ŠIMONOVICH & partners, s. r. o., Kuzmányho 29, Košice, v mene ktorej koná advokát JUDr. Tomáš Šimonovič, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 6/2018 z 26. júna 2018 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. septembra 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného Advokátskou kanceláriou VASIL, ŠIMONOVICH & partners,

s. r. o., Kuzmányho 29, Košice, v mene ktorej koná advokát JUDr. Tomáš Šimonovič, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 6/2018 z 26. júna 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) a postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal.

Zo sťažnosti a z jej prílohy vyplýva, že sťažovateľ v procesnom postavení žalobcu bol účastníkom konania vedeného Okresným súdom Poprad (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 10 C 158/2004 o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti (sporný pozemok, pozn.). Žalovaní sa vzájomným návrhom v konaní domáhali zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k spornému domu. Okresný súd rozsudkom z 13. októbra 2014 (v spojení s opravným uznesením – oprava sumy náhrady, pozn.) zrušil bezpodielové spoluvlastníctvo k spornému pozemku aj domu, obe nehnuteľnosti prikázal do vlastníctva žalobcu (sťažovateľa) a zaviazal ho vyplatiť žalovaným za ich spoluvlastnícke podiely každému po 5 571,90 €.

Proti tomuto rozsudku sťažovateľ podal odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 8 Co 78/2015, 8 Co 79/2015 z 26. októbra 2015 tak, že odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu (v spojení s opravným uznesením, pozn.) potvrdil ako vecne správny.

Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ podal 20. januára 2016 dovolanie, odôvodňujúc jeho prípustnosť podľa v tom čase platného a účinného § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) tým, že rozsudok je nepreskúmateľný a súd sťažovateľovi odňal možnosť konať, keď nezohľadnil ním predložený znalecký posudok k hodnote nehnuteľnosti a nesprávne právne posúdil jeho tvrdenie o tom, že vydržaním nadobudol výlučné vlastníctvo k sporného domu. V tejto súvislosti sťažovateľ vytýkal napadnutému rozsudku krajského súdu aj nedostatočné odôvodnenie.

Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľa odmietol ako procesne neprípustné podľa § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku s odôvodnením, že dovolateľom tvrdená vada konania – nepreskúmateľnosť rozhodnutia je kvalifikovaná judikatúrou ako „iná vada konania“, ktorá prípustnosť dovolania nezakladá, a taktiež nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP. Napadnuté uznesenie nadobudlo právoplatnosť 12. júla 2018.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta, že najvyšší súd pochybil, keď nedospel k záveru, že v predmetnej veci mu vadným postupom súdov bola odňatá možnosť konať pred súdom a že aplikoval nesprávne prechodné procesné ustanovenia o dovolaní podľa Civilného sporového poriadku. V tejto súvislosti argumentuje:

„Podľa názoru sťažovateľa uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 6/2018 zo dňa 26. 6. 2018 a konaním, ktoré mu predchádzalo, boli porušené nasledovné základné práva:

- *právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky,*
- *právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,*
- *právo vlastniť majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky.*

... Jedným z dôvodov odmietnutia dovolania je podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ten, že v namietanom postupe súdov nižšieho stupňa nevidí znaky odňatia možnosti sťažovateľa konať pred súdom. Sťažovateľ však v dovolaní jasne poukázal ako... mu procesným postupom súdov bolo odňaté právo konať pred súdom. Najvyšší súd sa v rozhodnutí mal zaoberať tým, že výroky rozsudku Okresného súdu Poprad z 13. 10. 2014 č. k. 10 C 158/2004-554, ktorými súd zaviazal sťažovateľa na plnenie súm, ktoré nemajú žiadnu oporu vo vykonanom hodnotení dôkazov súdom. Už samotným vydaním opravného uznesenia Okresný súd Poprad č. k. 10 C 158/2004-563 preukázal, že hodnotenie dôkazov vykonal bez akéhokoľvek akceptovateľného racionálneho základu tak, že z nich pri žiadnej nožnej interpretácii nevyplývajú. Nepreskúmateľnosť rozsudku Okresného súdu Poprad v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Poprad neodstránil ani Krajský súd v Prešove.

Následne v bode 17. uznesenia odporca zhrnul, že dovolanie podané sťažovateľom nevyvolalo účinok, ktorý by po 01. 07. 2016 umožnil uskutočniť meritórny dovolací prieskum. Sťažovateľ poukazuje na tento zrejmy rozpor v rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, keď na jednej strane uvádza, že prípustnosť dovolania posudzuje podľa ustanovení právnej úpravy účinnej do 30. 06. 2016 a na druhej strane v závere argumentácie odmietnutia dovolania uvádza, že dovolanie podané sťažovateľom nevyvolalo účinok, ktorý by po 01. 07. 2016 umožnil uskutočniť meritórny dovolací prieskum. Právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacích konaní. Sťažovateľ zastáva názor, že účinky takejto interpretácie, akú Najvyšší súd Slovenskej republiky prezentoval vo svojom uznesení, a aplikácia s ústavou nie sú zlučiteľné (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01)... Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.“

V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľ argumentuje, že rozsudky krajského súdu a okresného súdu vydané v jeho veci sú arbitrárne a že prvostupňový súd, ako aj odvolací súd nesprávne vyhodnotili dôkazy. V tejto súvislosti sťažovateľ v podstatnom uvádza:

„Krajský súd v Prešove sa vo svojom rozhodnutí sp. zn. 8 Co/78/2015-583, 8 Co/79/2015 zo dňa 26. 10. 2015 vôbec nezaoberal viacerými podstatnými skutočnosťami, ktoré boli uvádzané v priebehu konania pred súdom prvého stupňa a v odvolacom konaní. Takýmto spôsobom porušil právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia...“

Odporca nedal vo svojom rozhodnutí žiadnu odpoveď, resp. dal nedostatočnú odpoveď, na nasledovné otázky a argumenty uvádzané v priebehu konania pred súdom prvého stupňa a pred odvolacím súdom, teda pred odporcom:

Súd prvého stupňa v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že na základe zisteného skutkového stavu a citovanej právnej úpravy dospel k záveru, že návrh a vzájomný návrh sú dôvodné a preto im vyhovel. Po preukázaní a vyriešení ako prejudiciálnej otázky, že účastníci sú podielovými spoluvlastníkmi nielen žalovaného pozemku, ale aj žalovaného rodinného domu, súd 1. a 2. výrokom rozsudku zrušil podielové spoluvlastníctvo účastníkov k nehnuteľnostiam a prikázal ich do výlučného vlastníctva sťažovateľa - žalobcu ako doterajšieho väčšinového spoluvlastníka, ktorý aj uvedené nehnuteľnosti spolu s rodinou užíva. ... súd vychádzal z objektívne zistenej aktuálnej hodnoty pozemku a všeobecnej hodnoty rodinného domu podľa vypracovaných znaleckých posudkov a ich doplnení súdom ustanovenou znalkyňou. Súd v tomto prípade vychádzal z aktuálnej hodnoty žalovaného pozemku, ktorá je 30.019,- eur, z toho 1/10 je 3.001,90 eur pre každého žalovaného a zo všeobecnej hodnoty rodinného domu podľa stavebnotechnického stavu, ktorý účastníci zdedili, a ktorá je 25.700,- eur, z toho 1/10-ina činí 2.570,- eur pre každého žalovaného. Spolu to predstavuje sumu vo výške 5.571,90 eur, ktorú má žalobca vyplatiť každému zo žalovaných. Vo veci vzájomného návrhu žalovaní osvedčili naliehavý právny záujem, pretože až na základe súdneho rozhodnutia sa zmení ich doterajšie neisté právne postavenie... Týmto rozsudkom sa do súladu dostal právny stav v ich postavení ako podielových spoluvlastníkov rodinného domu, ktorý zdedili dedičským rozhodnutím po [REDAKOVANÉ] a ide o originálny spôsob nadobudnutia vlastníctva dedením.

S takým rozhodnutím súdu sťažovateľ - žalobca nesúhlasil a poukazoval na to, že počas konania boli z jeho strany ako aj zo strany žalovaných predložené vypracované znalecké posudky, ktorých predmetom bolo určenie hodnoty ceny daného pozemku, pričom určená hodnota ceny pozemku na základe znaleckého posudku č. 183/2012... všeobecná hodnota pozemku bola stanovená na sumu 19.488,56 eur. Táto znalcom určená hodnota sa v značnej miere líšila od znaleckého posudku č. 24/2011... kde... bola stanovená... všeobecná hodnota pozemku na sumu 30.019,08 eur. Čo sa týka rozdielnosti stanovených cien sťažovateľ má za to, že vypracovaný znalecký posudok znalkyňou [REDAKOVANÉ], ktorá posudok vypracovala ako súdom nariadená znalkyňa, je nepresný a nezodpovedá reálnemu stavu, pričom pri jeho vypracovaní znalkyňa nezohľadnila niektoré významné faktory znižujúce samotnú hodnotu daného pozemku... Znalecký posudok

██████████ bol vypracovaný o rok neskôr a teda hodnota pozemku ním určená má pre súd vyššiu výpovednú hodnotu...

Ako na ďalší právny argument rozhodujúci v konaní pred odporcom bolo poukazované na skutočnosť, že podľa názoru sťažovateľa je výlučným vlastníkom uvedeného domu sťažovateľ, kde dané tvrdenie bolo preukazované tým, že po dedičskom konaní, kde bola pojednávaná stavba predmetného domu a kde žalovaní nadobudli spoluvlastnícky podiel, každý vo výške 1/10, bolo následne písomnou formou v prehlásení medzi účastníkmi dohodnuté, že ostatní súrodenci, ktorí sú žalovaní, sa nebudú podieľať na výstavbe rodinného domu v ██████████, na pare. č. ██████████ a to materiálne, finančne a ani pracovne. Zároveň súhlasili s vyplatením 1/10 po 11.840,- Kčs, kde podľa sťažovateľa išlo o vyporiadanie spoluvlastníctva medzi spoluvlastníkmi k rozostavanej stavbe rodinného domu a pozemku a táto mala písomnú formu. Podľa sťažovateľa na základe tejto dohody bol tento dobromyseľný v tom, že mu patrí celá rozostavaná stavba a okamihom spísania tejto dohody vstúpil do dobromyseľnej držby, túto rozostavanú stavbu postupne dokončil a staral sa o ňu, platil dane a stále nerušene užíval po zákonnú 10 ročnú lehotu, kde v roku 1995 vydržal tieto spoluvlastnícke podiely k stavbe a stal sa výlučným vlastníkom domu.

Súd prvého stupňa žiadnym spôsobom v odôvodnení rozhodnutia sa nevysporiadal s tým, prečo neuznáva písomné prehlásenie účinené sporovými stranami medzi sebou ihneď po skončení dedičského konanie po matke ako základ pre nadobudnutie vlastníckeho práva... formou vydržania... Následne odporca ako odvolací súd túto vadu nepreskúmateľnosti vo svojom rozhodnutí neodstránil.

Preto má sťažovateľ za to, že rozsudok súdu prvého stupňa trpí vadou nepreskúmateľnosti, pretože je nedostatočne odôvodnený práve vo vzťahu ku tvrdeniam žalobcu o vzniku jeho vlastníckeho práva k rodinnému domu, resp. formou zhotovenia novej veci podľa nižšie uvedeného ustáleného právneho názoru, pričom odporca ako odvolací súd túto vadu neodstránil.

... Odporca ako súd druhého stupňa nepostupoval podľa citovaného ustanovenia § 157 ods. 2 O. s. p. Jeho rozhodnutie nie je dostatočne odôvodnené a nie je z neho dostatočne zrejmé, na základe čoho odporca dospel k svojmu rozhodnutiu. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa takmer vôbec nevysporiadal s argumentáciou sťažovateľa týkajúcou sa právneho posúdenia premlčania jeho nároku a nezaoberal sa jeho námietkami. Ani

prvostupňový súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia dostatočne nevenoval argumentácii sťažovateľa ohľadne námietky premlčania, ktorú podala žalovaná. Právny zástupca žalobcu uviedol, že svoj nárok nepovažuje za premlčaný, nakoľko premlčacia lehota mohla začať plynúť až právoplatnosťou rozvodu účastníkov konania. Touto argumentáciou sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vôbec nezaoberal ani prvostupňový ani druhostupňový súd. Zároveň v podanom odvolaní sťažovateľ k tejto svojej argumentácii ohľadne vznesenej námietky premlčania doplnil, že v posudzovanom prípade sa jedná o úmyselné bezdôvodné obohatenie, kde je premlčacia lehota desať rokov. Odvolací súd sa však k vyššie uvedenej argumentácii žiadnym spôsobom nevyjadril resp. len všeobecne uviedol, že ide o námietky právne bezvýznamné.

... Súd zároveň sťažovateľovi zamietli jeho návrhy na ďalšie dokazovanie vo veci, odôvodňujúc to práve vznesenou námietkou premlčania, ktorá však nie je správna a uvedené má taktiež za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a odňatie možnosti konať pred súdom.

Vykladať a aplikovať zákony je v právomoci všeobecných súdov, pričom tento výklad nesmie byť arbitrárny a musí byť náležite odôvodnený. Z napadnutého rozsudku nie je vôbec zrejmé, ako sa odvolací súd vysporiadal s argumentmi sťažovateľa ohľadne premlčania, prečo potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v jeho časti napadnutej sťažovateľom odvolaním a celkové odôvodnenie odvolacieho súdu vo vzťahu k sťažovateľom podanému odvolaniu je nepresvedčivé a nedostatočné.“

Na základe citovanej sťažostnej argumentácie sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie vydal tento nález:

„Základné právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd sťažovateľa a základné právo vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky sťažovateľa - ██████████... bolo porušené uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 6/2018 zo dňa 26. 6. 2018 a konaním, ktoré mu predchádzalo.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 6/2018 zo dňa 26. 6. 2018 a vracia vec na ďalšie konanie.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Najvyššiemu súdu vo veci sp. zn. 3 Cdo 6/2018 porušovať základné práva a slobody sťažovateľa.

Najvyšší súd v Slovenskej republiky je povinný nahradiť trovy konania v sume 385,90 EUR...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ namieta, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sa ústavný súd sústredil na posúdenie, či nie je zjavne neopodstatnená. Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde totiž vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Ústavný súd tiež poukazujúc na svoje ústavné postavenie pripomína, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov

viedli k rozhodnutiu vo veci samej, resp. či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je účelom práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), ako aj práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) zaručiť každému prístup k súdu, čomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu viazaného procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi, dodržiavanie ktorých je garanciou práva na súdnu ochranu, vo veci konať a rozhodnúť (m. m. II. ÚS 88/01). Súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (m. m. IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07).

Súčasťou procesných záruk spravodlivého rozhodnutia, resp. minimálnych garancií procesnej povahy je taktiež právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na právne a skutkovo relevantné (ťažiskové) otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (m. m. III. ÚS 260/07, II. ÚS 439/2016).

Sťažovateľ namieta, že k porušeniu jeho základných práv garantovaných v čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru došlo tým, že najvyšší súd v posudzovanej veci nesprávne ustálil, že podmienky prípustnosti dovolania nie sú splnené, keď nezistil vadu odňatia možnosti konať pred súdmi nižších stupňov a dovolaciemu súdu taktiež vytýka nesprávnu aplikáciu prechodných ustanovení Civilného sporového poriadku o dovolaní, avšak bez špecifickej právnej argumentácie (v čom malo spočívať pochybenie

najvyššieho súdu, pozn.). Vo zvyšnej časti sťažostnej argumentácie sťažovateľ napáda nedostatočné odôvodnenie rozsudkov okresného súdu a krajského súdu vydaných v jeho veci, avšak v petite sťažnosti porušenie svojich práv týmito rozsudkami nenamieta.

Ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane pripomína (napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 159/08, IV. ÚS 596/2012, III. ÚS 365/2017), že otázku posúdenia prípustnosti dovolania rieši zákon. Je pritom nepochybné, že posúdenie splnenia zákonných predpokladov (podmienok) prípustnosti dovolania s negatívnym výsledkom nemôže viesť k záveru o porušení ústavou alebo dohovorom garantovaných práv sťažovateľa v prípade, ak zákonné pravidlá dovolanie nepripúšťajú. Ústavný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí v zásade do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu (napr. IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012, II. ÚS 98/2017). Keďže otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti, jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení práva sťažovateľa (napr. II. ÚS 324/2010, II. ÚS 410/2016).

Vychádzajúc z citovanej judikatúry ústavného súdu, v zmysle ktorej posudzovanie splnenia podmienok dovolacieho konania je v zásade výlučne v právomoci najvyššieho súdu, sa teda úloha ústavného súdu v posudzovanej veci musí obmedziť len na posúdenie, či najvyšší súd v napadnutom uznesení ústavne akceptovateľným a udržateľným spôsobom odôvodnil svoj záver o neprípustnosti dovolania. Pre tento účel ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie dovolacieho súdu a poukazuje na jeho relevantnú časť, v ktorej sa uvádza:

«7. Dovolanie bolo podané 20. januára 2016. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

9. Zohľadňujúc vzájomnú koreláciu ustanovení § 470 ods. 1 CSP a § 470 ods. 2 CSP odvolací súd posudzoval prípustnosť dovolania podľa ustanovení právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016.

10. Podľa právnej úpravy účinnej do uvedeného dňa bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (vid' § 236 ods. 1 O. s. p.). Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzoval § 238 O. s. p. a proti uzneseniu § 239 O. s. p. Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu tiež vtedy ak v konaní došlo k najzávažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O. s. p.

11. V danom prípade je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nemá znaky tých rozsudkov uvedených v § 238 O. s. p., proti ktorým bolo dovolanie prípustné.

12. Dovolanie Žalobcu by vzhľadom na vyššie uvedené vyvolalo sledovaný procesný účinok (umožňujúci uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu) iba vtedy, ak v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v ustanovení § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O. s. p.

12.1. Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. nenamietal a vady tejto povahy ani nevyšli v dovolacom konaní najavo.

12.2. Žalobca tvrdí, že mu bola odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. Za právneho stavu do 30. júna 2016 sa odňatím možnosti konať pred súdom rozumel procesné nesprávny postup súdu, ktorý mal za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania...

13. Dovolateľom namietaná nepreskúmateľnosť rozhodnutia bola už dávnejšou judikatúrou považovaná nie za procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., ale za tzv. inú vadu konania, ktorá prípustnosť dovolania nezakladá (vid' R 111/1998). Na tom zotrvalo aj neskoršie zjednocujúce stanovisko R 2/216. V predmetnej veci sú v dovolaním napadnutom rozhodnutí zreteľne vysvetlené jeho podstatné dôvody, preto uplatnenie druhej vety tohto stanoviska neprichádza do úvahy.

14. Obdobne do 30. júna 2016 prípustnosť dovolania nezakladalo ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch (vid' najmä judikát R 54/2012, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu,

napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

15. Prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. nezakladalo ani nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993, ako aj v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012 a pre úplnosť poznamenáva, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97).

17. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že žalobcom podané dovolanie nevyvolalo účinok, ktorý by po 1. júli 2016 umožnil uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

18. Najvyšší súd z týchto dôvodov odmietol dovolanie žalobcu podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP bez toho, aby sa zaoberal opodstatnenosťou jeho argumentácie, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.»

S poukazom na citované ústavný súd konštatuje, že z obsahu odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že poskytuje odpoveď na všetky procesné otázky, ktoré majú, resp. mohli mať vplyv na posúdenie prípustnosti dovolania. Z napadnutého uznesenia dovolacieho súdu zreteľne vyplývajú kľúčové dôvody, pre ktoré najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľa. Argumentácia dovolacieho súdu pritom podľa názoru ústavného súdu nevykazuje znaky arbitrárnosti či svojvôle pri aplikácii procesného práva a zároveň zodpovedá rozsahu požiadaviek kladených na riadne odôvodnenie rozhodnutia procesnej povahy o neprípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku. Za situácie, keď najvyšší súd dospel ústavne konformným spôsobom k záveru o neprípustnosti dovolania, nebol povinný vecne preskúmať v ňom obsiahnuté vecné argumenty sťažovateľa.

Ústavný súd pri preskúvaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala, že postup najvyššieho súdu by nemal oporu v zákone alebo v judikatúre najvyššieho súdu. Vo vzťahu k námietke nesprávnej aplikácie právneho predpisu (prechodné ustanovenia, pozn.) ešte poznamenáva, že nezistil žiadne pochybenie najvyššieho súdu, ktorý svoj procesný postup aj náležite odôvodnil. Ústavný súd vo svojej stabilizovanej judikatúre uvádza, že postup a rozhodnutie súdu, ktoré vychádzajú z aplikácie konkrétnej procesnoprávnej úpravy, v zásade nemožno kvalifikovať ako porušovanie základných práv a slobôd (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97).

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a namietaným porušením základných práv sťažovateľa podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala reálnu možnosť vyslovenia ich porušenia po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Nad rámec uvedeného ústavný súd dopĺňa, že podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí rozsah a predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011). Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd sa zaoberal len námietkami sťažovateľa proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu, pričom k výhradám, ktoré formuloval sťažovateľ k príslušným

rozsudkom okresného súdu a krajského súdu v súlade so svojou doterajšou judikatúrou, nemal dôvod zaujať hodnotiaci postoj.

Vzhľadom na to, že bola sťažnosť odmietnutá ako celok, stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími v nej obsiahnutými návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. novembra 2018